

Štiri točke plavalnega prvenstva odpravljene

V kopalšču SK Ilirije se je včeraj začelo plavalno prvenstvo Ljubljanske pokrajine — Prvakinja v obeh ženskih točkah je postala Wernerjeva, na 100 m hrbtno za moške Grašek, v stafeti 4 x 200 m so pa zmagali Mihalek, Hudnik, Močan, Žižek

Ljubljana, 11. septembra. V kopalšču SK Ilirije so včeraj popoldne izvedli prvi del plavalnega prvenstva Ljubljanske pokrajine, ki se bo danes ob 17. nadaljevalo in zaključilo jutri. Tako bo opravljena formalna dolžnost in verjetno zaključena letošnja plavalna sezona, ki je zaradi vzrokov izven našega plavalnega sporta ena na dogodkih največjih v zadnjih letih.

Vsi, ki smo prisostovali včerajšnji prireditvi — in bilo nas je okoli 200 — smo klub dobri volji priredila in plavačev občutili v spominu na življenje, ki se je prejšnja leta odigravalo v ilirijanskem kopalšču pod podobnih prilikah, veliko praznino. Kje so časi, ko se je tresla tribuna od nervoznosti, vklapljanja, poskanja gledalcev in je vsak plavač, celo pa še plavalka, imel vse naokoli bazena pomagače — kričače, ki so ga bodrili? Da, tedaj je šlo za resne pike, za velike naslove, za klubski prestiž in vse je vlivalo vreme, volje in veselja. Duh borbenosti je krojil značaj mladega človeka, kakor je tudi sportu namen. Vnema zmagovalne mladine je bila tako iskreno osvojevalna, tako prostoduhna potrditev življenja, da je vabila in klicala po vsej Ljubljani in si nalezljivo uklanjala tudi tiste starejše gospode in gospe, ki še danes ne vidijo v sportnem gibanju kaj več kakor zapravljanje časa.

Prav zaradi tega take prireditve kakor je letošnje prvenstvo, ko se skoro niti enkrat ni dvignila ruka k plosku, pa čeprav smo videli plavati enega najboljših balkanskih plavačev in še več drugih mladencev in mladenk velikih zmožnosti, streljajo mimo cilja. Kdor hoče našemu sportu dobro, mora to premisliti in nedvomno se bodo našla pota in možnosti, da se temu pomaga. Ilirijansko kopalšču sprejme tudi do 2000 gledalcev in Ljubljana jih bo postavila, ko se bodo merile spet moči zares!

Organizacija včerajšnje prireditve

je več točkah šepala, kar prav na Iliriji doslej nismo bili vajeni. Sicer je bil sodniški zbor, v katerem je bil vrhovni sodnik inž. Lado Stergar, sodniki na obratu in cilju Košak, dr. Šef, dr. Bradač in Dobrot, startar Trampuž, časomeriči: dr. Stegnar, Hribar, Vrankar, Žihelj, Ilovart, prof. Cerček, Jesih in Kavšek, ter zapisnikar Ferjančič, zbran polnoštivilno, vendar niti v njegovem delu, niti v dolžnostih, ki pripadajo na rame prireditelja, ni bilo, kakor bi moral biti. Ne bomo navajali podrobnosti; prepričani smo, da jih je vsak prizadet, ki se vendar stari, preizkušen sportni delavec, videl in občutil sam ter bo že danes to drugače.

Spoored, določen za včeraj, je bil zadnji hip temeljito spremenjen: deloma, ker so oboleli Finčeva. Pelhan in Loeser, deloma iz neznanih vzrokov. Kljub posledicam, ki jih je izprememba pokazala, da je plavalni del prireditve potekal naglo in bil v dobrini absolviran. Bilo pa je tudi potreben, ker se je zrak, ki ga je popolansko solnce dobro ogrelo, proti koncu prireditve zasezna znotrajetno oblagati.

Po izpremembah, ki so bile izvršene, so včeraj odplavali štiri točke: 100 m prsno za ženske, 100 m hrbtno za moške, 100 m hrbtno za ženske in stafeto 4 x 200 prostoz za moške. Razen tega so plavali v treh točkah po dvakrat izločilno: 100 m prsno za moške in 50 m prostoz med ženskami. Na koncu je bila odigrana waterpolo tekma.

Izločilna plavanja

Točka, ki je še najbolj pritegnila, je bila tista, ki se zdi prvi hip najmanj pomembna: tekmovanje mladine na 50 m prostoz. Med tem kom so bili v vseh ostalih disciplinah plavači, ki so daleč prekašali svoje tovariša in ni bila njih zmaga niti za hip ogrožena, je bilo v nastopu dobrega in mnogo obetajočega podmladka veliko več izenačenosti, zaradi tega pa tudi več borbenosti. Najboljši med mladino so nastopili v drugi skupini. Borba med Urbasom in Šežunom je bila do poslednjih metrov napeta in časi so izvrstni. Slabši so časi druge skupine, kjer sta se borila z zmago Žigom II. in Sovre II. Desetinka sekund je odločila v prid Žigonu.

V izločilnem tekmovanju na 100 m prostoz za moške sta bili obe skupini zasedeni po približnih močeh. V prvi je sigurno zmagal Andolšek, v drugi pa Žižek (1:04.3), ki je imel najresnejšega tekmeca v Močanu. Na obratu je bila razlika med obema malenkostna, kasneje pa je Žižek potegnil in si do cilja priboril skoraj 5 m prednosti. Žižek čas je glede na vse okolnosti prav dober, pa tudi ostali so se po-

Malo italijanščine za vsak dan 41

Cloveško telo. Il corpo umano.

La tésta e il collo — glava in vrat: il cráneo — lobanja; la fáccia, il viso — obraz; i capelli — lasje (il pélo — dlaka); la frónte — čelo; l'occhio — oko (la pálla dell'occhio — očesno jabolko, la pupilla — zenica), le ciglia — trepalnice, le sopracciglia — obrvi, la pálpabra — veka; il náso — nos, le narici — nosnice; la guáncia — lice; l'orecchio — uho (il lóbulo dell'orecchio — ušesna mečika); la bócea — usta (il lábbo — ustnica, la língua — jezik, il palato — nebo, la góla — grlo, l'úgola — mali jezik); la mascella — čeljust; il dente — zob, la gengiva — dlesno; il ménto — brada, la fosséta, il buchino — jamica.

Il trónco — trup: la spina dorsále — hrbenica; la spáila — rama (la clavícola — ključnica); il péto — prsi (il séno — grudi), la cóstola — rebro; la schiéna, il dörso — hrbet; il fiánco, il láto — stran, l'áncia — bok; il véntre — (la páncia) — trebuh; l'ombelico — popok.

Le mèmbra — udje: il mèmbo — ud, l'articulazióne — skelep.

Il bráccio (zgornji del roke) e la máno (spodnji del roke, od zapestja do konca prstov): il gómito — komolec, il pólso — zapestje, il pálmo — dilan, il dito — prst (il pollice — palec, l'indice — kazalec, il médio — sredinec, l'annuláre — prstanec, il dito mígnolo — mezinec), l'úngua — nohet, il pugno — pest.

La gámba (zgornji del noge) e il piéde (spodnji del noge od gležnja do konca prstov, stopala): la cósica — bedro, stegno, il gíndchlio — koleno (mi sedéva súlle ginóchchia — sedel mi je na kolennih), lo stíno — golen, il polápicio — metá, la náce del piéde — gleženj, la pánta del piéde — podplat, il calcágo — peta, il collo del diéde — nart, le dita del piéde — prsti na nogah (il dito gróss — palec na nogi).

L'ossatúra — okostje, il cárne e il sangué — meso in kri, i téndini e i nervi — kité in lívici. L'óssso — kost, lo schéletro — okostnjak. Il músculo — miúšica.

La véna — žila.

Le viscere — drob: il cuore — srce, il polmóne — pljuča, lo stómaco — želodec, gli intestini — čreva, il fégato — jetra, la bile, il fièle — žolč, la milza — vranica, il réne — ledvice, la vesica — mehur.

Ha un fiato forte — ima močno sapo. Respira ancora — še diha. E'stánco, shadiglia — truden je, zeha (lo shadiglio — zehanje).

Si è raffreddato, starnuts — prehladil se je, kihá (lo starnuto — kihanje).

Perchè piánge — zakaj joka? La lácrima — solza. Tanti piánti, tante lácrime — toliko joka, toliko solz!

Lui ride e ha ragióne — on se smje in ima prav. Il riso è sáno — smeh je zdrav. Sono veramente ridícoli — zares, la náce del piéde — gleženj, la pánta del piéde — podplat, il calcágo — peta, il collo del diéde — nart, le dita del piéde — prsti na nogah (il dito gróss — palec na nogi).

L'ossatúra — okostje, il cárne e il sangué — meso in kri, i téndini e i nervi — kité in lívici. L'óssso — kost, lo schéletro — okostnjak. Il músculo — miúšica.

Il cálido ci fa sudáre — od vročine se potimo (= vročina nam stori potiti se).

V Zagrebu grade zdaj več javnih postopij odnosno za pripravljene načrti za nova poslopja. Med najvažnejše spada novo poslopje, ki bo zgrajeno pri glavnem kolo-dvoru. Stroški bodo značili okrog 50 milijonov kun. Razen tega dobi Zagreb novo poslopje Tehnične fakultete za 6 milijonov kun, zivinsko-zdravniško visoko šolo za 53 milijonov, solo za gihonevne 4.5 milijonov kun, zavod za slepce 3.700.000, prizadev k visoki šoli za kmetijstvo in gozdarstvo 8 milijonov 500.000 kun, novo upravno poslopje za kliniko 2.100.000, novo trgovsko visoko šolo 3.600.000, poslopje za poskusne z živalmi pri živinodravniški visoki šoli 2.000.000 in končno močjo po Meštrovičevem načrtu, za kar bodo porabili doseganj Umetniški paviljon in bodo značili stroški za to preuredivi 5 milijonov kun. Zgrajena bosta dva minareta, ki so jih že začeli graditi in do zime bo močjo dosegajena.

V Zagrebu grade zdaj več javnih postopij odnosno za pripravljene načrti za nova poslopja. Med najvažnejše spada novo poslopje, ki bo zgrajeno pri glavnem kolo-dvoru. Stroški bodo značili okrog 50 milijonov kun. Razen tega dobi Zagreb novo poslopje Tehnične fakultete za 6 milijonov kun, zivinsko-zdravniško visoko šolo za 53 milijonov, solo za gihonevne 4.5 milijonov kun, zavod za slepce 3.700.000, prizadev k visoki šoli za kmetijstvo in gozdarstvo 8 milijonov 500.000 kun, novo upravno poslopje za kliniko 2.100.000, novo trgovsko visoko šolo 3.600.000, poslopje za poskusne z živalmi pri živinodravniški visoki šoli 2.000.000 in končno močjo po Meštrovičevem načrtu, za kar bodo porabili doseganj Umetniški paviljon in bodo značili stroški za to preuredivi 5 milijonov kun. Zgrajena bosta dva minareta, ki so jih že začeli graditi in do zime bo močjo dosegajena.

V Zagrebu grade zdaj več javnih postopij odnosno za pripravljene načrti za nova poslopja. Med najvažnejše spada novo poslopje, ki bo zgrajeno pri glavnem kolo-dvoru. Stroški bodo značili okrog 50 milijonov kun. Razen tega dobi Zagreb novo poslopje Tehnične fakultete za 6 milijonov kun, zivinsko-zdravniško visoko šolo za 53 milijonov, solo za gihonevne 4.5 milijonov kun, zavod za slepce 3.700.000, prizadev k visoki šoli za kmetijstvo in gozdarstvo 8 milijonov 500.000 kun, novo upravno poslopje za kliniko 2.100.000, novo trgovsko visoko šolo 3.600.000, poslopje za poskusne z živalmi pri živinodravniški visoki šoli 2.000.000 in končno močjo po Meštrovičevem načrtu, za kar bodo porabili doseganj Umetniški paviljon in bodo značili stroški za to preuredivi 5 milijonov kun. Zgrajena bosta dva minareta, ki so jih že začeli graditi in do zime bo močjo dosegajena.

V Zagrebu grade zdaj več javnih postopij odnosno za pripravljene načrti za nova poslopja. Med najvažnejše spada novo poslopje, ki bo zgrajeno pri glavnem kolo-dvoru. Stroški bodo značili okrog 50 milijonov kun. Razen tega dobi Zagreb novo poslopje Tehnične fakultete za 6 milijonov kun, zivinsko-zdravniško visoko šolo za 53 milijonov, solo za gihonevne 4.5 milijonov kun, zavod za slepce 3.700.000, prizadev k visoki šoli za kmetijstvo in gozdarstvo 8 milijonov 500.000 kun, novo upravno poslopje za kliniko 2.100.000, novo trgovsko visoko šolo 3.600.000, poslopje za poskusne z živalmi pri živinodravniški visoki šoli 2.000.000 in končno močjo po Meštrovičevem načrtu, za kar bodo porabili doseganj Umetniški paviljon in bodo značili stroški za to preuredivi 5 milijonov kun. Zgrajena bosta dva minareta, ki so jih že začeli graditi in do zime bo močjo dosegajena.

V Zagrebu grade zdaj več javnih postopij odnosno za pripravljene načrti za nova poslopja. Med najvažnejše spada novo poslopje, ki bo zgrajeno pri glavnem kolo-dvoru. Stroški bodo značili okrog 50 milijonov kun. Razen tega dobi Zagreb novo poslopje Tehnične fakultete za 6 milijonov kun, zivinsko-zdravniško visoko šolo za 53 milijonov, solo za gihonevne 4.5 milijonov kun, zavod za slepce 3.700.000, prizadev k visoki šoli za kmetijstvo in gozdarstvo 8 milijonov 500.000 kun, novo upravno poslopje za kliniko 2.100.000, novo trgovsko visoko šolo 3.600.000, poslopje za poskusne z živalmi pri živinodravniški visoki šoli 2.000.000 in končno močjo po Meštrovičevem načrtu, za kar bodo porabili doseganj Umetniški paviljon in bodo značili stroški za to preuredivi 5 milijonov kun. Zgrajena bosta dva minareta, ki so jih že začeli graditi in do zime bo močjo dosegajena.

V Zagrebu grade zdaj več javnih postopij odnosno za pripravljene načrti za nova poslopja. Med najvažnejše spada novo poslopje, ki bo zgrajeno pri glavnem kolo-dvoru. Stroški bodo značili okrog 50 milijonov kun. Razen tega dobi Zagreb novo poslopje Tehnične fakultete za 6 milijonov kun, zivinsko-zdravniško visoko šolo za 53 milijonov, solo za gihonevne 4.5 milijonov kun, zavod za slepce 3.700.000, prizadev k visoki šoli za kmetijstvo in gozdarstvo 8 milijonov 500.000 kun, novo upravno poslopje za kliniko 2.100.000, novo trgovsko visoko šolo 3.600.000, poslopje za poskusne z živalmi pri živinodravniški visoki šoli 2.000.000 in končno močjo po Meštrovičevem načrtu, za kar bodo porabili doseganj Umetniški paviljon in bodo značili stroški za to preuredivi 5 milijonov kun. Zgrajena bosta dva minareta, ki so jih že začeli graditi in do zime bo močjo dosegajena.

V Zagrebu grade zdaj več javnih postopij odnosno za pripravljene načrti za nova poslopja. Med najvažnejše spada novo poslopje, ki bo zgrajeno pri glavnem kolo-dvoru. Stroški bodo značili okrog 50 milijonov kun. Razen tega dobi Zagreb novo poslopje Tehnične fakultete za 6 milijonov kun, zivinsko-zdravniško visoko šolo za 53 milijonov, solo za gihonevne 4.5 milijonov kun, zavod za slepce 3.700.000, prizadev k visoki šoli za kmetijstvo in gozdarstvo 8 milijonov 500.000 kun, novo upravno poslopje za kliniko 2.100.000, novo trgovsko visoko šolo 3.600.000, poslopje za poskusne z živalmi pri živinodravniški visoki šoli 2.000.000 in končno močjo po Meštrovičevem načrtu, za kar bodo porabili doseganj Umetniški paviljon in bodo značili stroški za to preuredivi 5 milijonov kun. Zgrajena bosta dva minareta, ki so jih že začeli graditi in do zime bo močjo dosegajena.

V Zagrebu grade zdaj več javnih postopij odnosno za pripravljene načrti za nova poslopja. Med najvažnejše spada novo poslopje, ki bo zgrajeno pri glavnem kolo-dvoru. Stroški bodo značili okrog 50 milijonov kun. Razen tega dobi Zagreb novo poslopje Tehnične fakultete za 6 milijonov kun, zivinsko-zdravniško visoko šolo za 53 milijonov, solo za gihonevne 4.5 milijonov kun, zavod za slepce 3.700.000, prizadev k visoki šoli za kmetijstvo in gozdarstvo 8 milijonov 500.000 kun, novo upravno poslopje za kliniko 2.100.000, novo trgovsko visoko šolo 3.600.000, poslopje za poskusne z živalmi pri živinodravniški visoki šoli 2.000.000 in končno močjo po Meštrovičevem načrtu, za kar bodo porabili doseganj Umetniški paviljon in bodo značili stroški za to preuredivi 5 milijonov kun. Zgrajena bosta dva minareta, ki so jih že začeli graditi in do zime bo močjo dosegajena.

V Zagrebu grade zdaj več javnih postopij odnosno za pripravljene načrti za nova poslopja. Med najvažnejše spada novo poslopje, ki bo zgrajeno pri glavnem kolo-dvoru. Stroški bodo značili okrog 50 milijonov kun. Razen tega dobi Zagreb novo poslopje Tehnične fakultete za 6 milijonov kun, zivinsko-zdravniško visoko šolo za 53 milijonov, solo za gihonevne 4.5 milijonov kun, zavod za slepce 3.700.000, prizadev k visoki šoli za kmetijstvo in gozdarstvo 8 milijonov 500.000 kun, novo upravno poslopje za kliniko 2.100.000, novo trgovsko visoko šolo 3.600.000, poslopje za poskusne z živalmi pri živinodravniški visoki šoli 2.000.000 in končno močjo po Meštrovičevem načrtu, za kar bodo porabili doseganj Umetniš

Česar meščani ne vedo o krompirju

Zakaj ni letotki pridelok krompirja na meščanskih sijlicah lepi in obilnejši?

KAKŠEN NAJ BO SEMENSKI KROMPIR

Ljubljana, 11. septembra
Nikdar meščani niso še s takšno vnero sadili krompirja kakor letos. To je treba v veliki meri pripisovati časopisni propagandi, naj bi ljudje obdelali sleheno prost zemljo. Pridelovanje krompirja se je zdele najbolj preprosto, krompir je pa tudi eno glavnih živil, ki ga ne moreta pogrešati v svojih jedilnikih meščan in kmet. Nedvomno ni bilo še nikdar pri nas v mestu posajenega toliko krompirja kakor letos. Ze po obdelani površini smo si obešali mnogo pridelka. Meščani so zvedeli, da krompir dobro rodi tudi na prekopani ledini brez gnojenja. Ledinе so nekateri začeli prekopavati in orati še, ko so kmetje že posadili krompir. Toda meščani so se tolzili z izjavami strokovnjakov, da je še v maju čas za sajenje krompirja. Le redki so se bali, da bo trud težko poplačan, večina meščanskih pridelovalcev je bila optimistov. Zdaj so meščani že začeli kopati krompir in marsikdo je razočaran. Ne morejo razumeti, zakaj pridelek ni boljši in lepsi. Zato se moramo nekoliko pomneni o krompirju, da bodo tudi slabe izkušnje prihodnjic koristile.

KAKSN JE BILO SEME

Kakšen semenski krompir ste imeli? Ni le važno obdelovanje zemlje, temveč tudi pravilna izbiro semena. Večina pridelovalcev krompirja v Ljubljani je slabognojila. Prekopane ledine so ostale nepognojene. Nekateri, ki so pa že gnojili s hlevskim gnojem, niso imeli »zrelega gnoja«; to gnojenje je celo bolj škodljivo kakor koristi, ker je topel gnoj nudil lega škodljivcem, zlasti bromarju. Zemljo za krompir je treba gnojiti že jeseni, gnoj podorati, tako da je spomladis že dovolj razkrojen ter lahko nuditi rastlinam hrano. Na vse to naši pridelovalci niso mnogo mislili. Poštevani skrbci si niso delali tudi s semenskim krompircem. Skrbelo jih je samo, ali bodo sploh lahko dobili kakšen koli krompir za semen. Mnogi so porabili za semenagnit krompir, ki jim je ostal čez zimo. Nekateri sadili krompirja niso niti vedeli, da mora imeti semenski krompir dovolj očes, če naj vzklikje. Se manj jih je bilo, ki so razlikovali posamezne vrste krompirja. Vedeli so le, da je krompir »zgodnji« in »pozni«. Zgodnjega, rožnika, so sadili le redki, ker zemlja nija bila ob pravem času obdelana. Krompir za semen so kupovali od kmetov na trgu, po trgovinah v aprovizacijskem skladisu itd. kar je kdo mogel dobiti, je porabil za semen.

VASK KROMPIR NI SEMESKI

V Ljubljani je bilo malo pridelovalcev, ki so oskrbeli s semenskim krompircem že lani. Malo jih je bilo tudi, ki so vedeli, da ni vsak krompir semenski, ter da razne vrste zemlje zahtevajo tudi določene vrste krompirja. Niti izkušeni kmeti, ki pridelujejo krompir leta za letom, ne vedo še marsičesa o krompirju. Vsaka rastlina ima svoje muhe. Celo strokovnjaki v marščem ne soglašajo, kako je treba obdelovati zemljo in negotav kulture rastline. Soglasno pa trde, da se je krompir pri nas izdroil in da bi ga bilo treba pomladiti. V podrobnosti pomlajevanja krompirja se zdaj ne moremo spuščati. Glasilati hočemo le predvsem, da lahko vsaj nekolicino omilimo neugodne posledice degeneracije s skrbno izbiro semena.

KROMPIR ZA SEME IZBIRAMO ZE NA NJIVI

Ni dovolj, da izbiramo za same gomolje; semenski krompir moramo izbrati že na njivi, ko se rase. Med izkopanim krompircem ni posebne razlike. Mnoge bolezni krompirja je težko prepoznati na samem gomolju. Rastlina nam večkrat bolj jasno pokaže, ko dorašča in zori kakor njen sad, ali je zdrava ali ne. Izkušen pridelovalec pregleda krompirjev nivoj in presodi, kateri krompir bi bil najprimernejši za semen. Ne da se pa zavesti po bujnosti krompirjevke ali cime. Dobro ve, da je bujnost krompirjevke v veliki meri odvisna od kakovosti zemlje. Kjer je zemlja bolje pognojena, je krompir lepsi, kar pa še ne pomeni, da je tudi bolj zdrav in da bo dobro obrodil. Pridelovalci se ozira predvsem na to, ali je rastlina zdrava ali ne. Vsaka slabotna rastlina tudi še ni bolna. Vendar nam slabotne rastline pokažejo, ali kaže krompir izbrati za same ali ne. Strokovnjak pravi, da ne kaže vse izbrati za same krompirja, če je vsaka peta rastlina slabotna. Lažje se je odločiti tam, kjer so rastline precej enakomerne, čeprav ne posebno bujne. Pridelovalci je zaznamovati posebno zdrave in dobro razvite grmice, ki jih nameravamo določiti za same. Razumljivo je, da pridelovalec izbira tako semenski krompir na njivi, ko krompirjevka še ni suha. Pozneje ni več mogoče ugotoviti, katera rastlina je bolj all manj zdrava.

IZBIRANJE SEMENA PRI KOPANJU

Ce nameravate saditi krompir tudi prihoden leti ter uporabiti za same domaći pridelek, je zelo pridobiljivo, da odbirate semenski krompir že pri kopanju na njivi. Ce ste si zaznamovali posamezne dele njive ali grmice krompirja za same, izkopljite najprej ta za same določeni krompir, da ga ne boste mešali z drugim. Toda odbirati morate tudi gomolje pri kopanju. Ce se pri kopanju pokaze, da gomolji niso zdravi ali da posamezne rastline niso dobro obrodile, takšnega krompirja ne izberemo za same. Oziramo se tudi na to, ali so imele posamezne rastline manj, a debelih gomolje ali več pa drobnih. Bolje je izbrati gomolje tistih rastlin, ki sicer niso posebno debeli, a so številnejši.

ODSTRANITE BOLNE RASTLINE

Ni pa dovolj tudi samo odbiranje krompirja za same na njivi. Ce opazimo med zdravimi rastlinami posamezne bolne, slabotne rastline, je najbolje, da jih čim prej odstranimo. Izkopljimo naprej bolehne rastline, čeprav krompir še ni dozorel! Tako preprečimo nadaljnje širjenje bolezni. Ne smete misliti, da bi slabotne, bolne rastline dale kaj več pridelka, če bi jih izkopal, šele, ko bi povsem dozorele. Morda bi bili posamezni gomolji malo debelejši bolj verjetno pa je, da bi jih še več segnili. Ce slabotnih rastlin nima mnogo, je še posebno pridobiljivo, da jih čim prej odstranimo; potem bo njiva v glavnem vsa zdrava in ves krompir primeren za same. Cim prej odstranimo bolehne rastline, tem manj boleznih krompirjev, se razširi.

v drugi polovici septembra. Kakor niso vsi meščani sadili krompirja hkrati, tako ga tudi ne bodo kopali ob istem času. Eden glavnih znakov za zrelost krompirja je suha krompirjevka. V splošnem velja, da ne kaže krompirja kopati, dokler je cima še zelenja, ker gomolji tedaj še vedno pridobivajo na škrobu. Suha cima je zanesljiv znak, da je krompir dozorel. Pri bolnem krompirju se pa cima posuši tudi prej, ko se gomolji še niso mogli povsem razviti. Ni napaka le, če izkopljemo nezrel krompir, ki se cez zimo ne drži dolgo, temveč ne smemo vselej pustiti krompirja predolgo v zemlji. Ce so krompir napadli škodljivci, je najbolje, da ga izkopljemo čim prej, kajti dalj časa bomo oklevali, manj pridelka bo. Tudi ni pridobiljivo, če postimo krompir ležati dolgo v mokri zemlji, jesenske deževne tedne, čeprav še ni povsem dozorel, ker mnogo pridelka zgrijne. Zato je vseh boljje izkopati krompir prve tedne septembra, ko je še lepo vreme, kakor pozneje, ko težko dočakamo lepega dne. Najbolje je, da krompir kopamo ob lepem vremenu, da se nam posuši že na njivi. Ne kaže izbrati za same prezrege krompirja, kakor trde strokovnjaki. V splošnem pa ne kaže, da ostane zrel krompir predolgo v topli zimi, ker sicer porabi za »dihanje« preveč hranilnih snovi.

O shranjevanju krompirja bomo spregovorili ob drugi priliki.

DNEVNE VESTI

Sprejemi pri sv. očetu. V splošni avenci, ki jo ima sv. oča vsako sredo, je včeraj sprejel v obsežni dvorani nad 4000 ljudi, ter jim podehlj svoj blagovos. Med njimi je bilo 450 parov novoporočencev, 600 italijanskih vojakov in 300 pomožnih duhovnikov.

Zavod za vojne sirote. Generalno poveljstvo GIL je ustanovilo v mestu Lecce zavod za vojne sirote. Zavod bo v moderni zgradbi, v okolici mesta in bo v njem prostora za 120 vojnih sirot. Otvoren bo prihodnjem mesecu.

Izjava Marjana Mikaca v Benetkah. Generalni direktor za kinematografijo pri predsedništvu ministrskega sveta Hrvatske in delegat Hrvatske na deveti mednarodni razstavi kinematografske umetnosti, je izjavil, da drugim novinarjem v Benetkah, da je hrvatska kinematografija še v povojnih dneh že zavestna, da je treba dobiti v obsežni dvorani na trgu, na Grudnove nabrežje, ni treba nikdar čakati na kupce, saj kupci čakajo nanje. Večina drva, ki so bila pripravljena spomladji, je že razprodana v Polhograjski dolini. Prodajalec drva v tej dolini imajo svoje stalne odjemalce, ki so se že skoraj vsi domenili zaradi kupcjez pred mesecem. Najživajnejša kupcija z drvmi je bila v drugi polovici julija in prve tedne avgusta. Zdaj sicer še vidite skladovnice drva v Polhograjski dolini, a vsa ta drva so že deljene razprodana. Precej drva pa imajo še Doljenči, ki jih tudi redno dovozajo ob lepem vremenu. Vseh posamezni kmetje z Dolenjskega poslujejo drva v Ljubljano tudi z vagoni in jih razvajajo meščanom s kolodvora. Zagarij jim tako prisrbe kupec, tako da kmet lahko proda po dobi ceni v nemem samem dnevu po 60 Kub. metrov drva. Vendar ti kmetje prodajajo drva malo cene, ker so lahko zadovoljni z izkupčkom, ko so izločeni prekupevalci.

Izpisovanje v trgovskih učiliščih »Christofor učni zavode, Ljubljana, Domobraska cesta 15« za »Enoletni trgovski tečaj« s pravico javnosti se vrši dnevno dopoldne in popoldne. Informacije in nove ilustrirane prospakte daje ravnateljstvo osebno ali pismeno. Telefon 43-82.

Mestna morska kopališča v Trstu bo do zapri prihodnjo nedeljo. Kopanje bo dopustno od ponedeljka naprej v kopališču v Barkovljah samo tistim, ki se bodo mogli izkazati s posebnim dovoljenjem. Dovoljenja izdaja občina le v primerih, ko gre za zdravstvene potrebe prisilcev.

Nemška gospodarska nemškega gospodarstva ne premagljiva.

Predsednik propagandnega sveta nemškega gospodarstva prof. dr. Hunke je sprejel v Zagrebu zastopnike hrvatskega in tuješkega tisku. Podal jim je sliko nemškega gospodarstva se je že več let pravljalo na vojno in Nemčija je imela velike zaloge vseh življenskih potrebsčin, preden je začela vojno. Tako je bilo danino, da se mora Evropa sama prezivljati in s tem je postal Nemčija tudi gospodarsko nemško nepremagljiva. Dr. Hunke je izjavil, da Amerika nikoli ni bila za Evropo življenskega pomena, saj je živila Evropa skoz stoljetje v blagostanju, ne da bi sploh vedela za Ameriko. Evropa lahko živi brez Amerike in sicer zelo dobro, če bi pršla do veljave vse njenja naravnega bogastva. Tudi Hrvatska ima mnogo naravnih bogastev in nemško gospodarstvo bo rado pomagal izkoristiti jih.

Devizni predpisi za potovanje na Hrvatsko. Hrvatski finančni minister je izdal odredbo, po kateri smejo na Hrvatsko potujoti potniki imeti s seboj do 500 kun v novih zemljah.

Neznanega mrtveca se našli pred dobro 14 dnevi na Celjskem gradu v bližini Kamnoloma. Oblasti še zlaj niso ugotovile, kdo je bil mrtvec. Star je bil okrog 40 let, imel je kostanjeve lase, v zgornji čeljusti pa mu pa manjkal stire, v spodnji pa dva zoba. Na sebi je imel moder suknjič in kratke rjave usnjene hlače, zelenkasto sportno strajko in črne nizke cevje. Pri njem so našli rjavko aktovko, rjavko denarnico, usnjeno knjižico za legitimacijo in pistolo.

Nesreča. Včeraj so se pripetile številne nesreči v ljubljanskem bolniču po prepelji več ponosrečenje. Na Cankarjevem nabrežju je padla s koleso in se močno potolka po nogah 23letna Šilvija Bernarda Hiti. Ciril Mele, 32letni delavec iz Ljubljane je obstrelen na vratu. Uslužbenica vsečiljske knjižnice, 44letni Jakob Dolenc in Anton Dovič sta bila včeraj zapoleta pri prevažanju knjig v novo poslopje. Vozila sta se z avtomobilom, ki je prevažal knjige. Avtomobil je zadel ob neki drugi avtomobilu in uslužbenca sta bila ranjena po nogah in rokah. Vid Vidmar, 29letni hlapec iz Ig, je bil zaposlen pri prevažanju hladov. Ko je skušal pusti hlapec na vozni zvergi, se je veriga utrgala in hlapec so se zavilil nanj. Obletel je z lomljeno desno nogo in notranjimi poškodbami.

Odbor mednarodne filmske zbornice, ki je zasedel od 6. do 9. t. m. v Benetkah pod predsedništvom grofa Volpi di Misurata, je končal svoje delo. Delu odbora in sekcijski, ki vodi evidenco mednarodne filmske produkcije in menjava, se prisostvovati oddolanci filmske industrije 16 držav, Smoter zasedanja je bil, določiti osnove za novo mednarodno organizacijo in razvajati o najvažnejših vprašanjih, ki se tičajo filmske produkcije, mednarodne izmenjave filmov in oskrbe raznih dežel s filmskim trgom. Ob zaključku je grof Volpi di Misurata kratko orisal bodočo delavnost zbornice, spominjanje, da so bili prav v Benetkah položeni temelji za novo zbornico ob priložnosti, ki so jo nudile prebivalstvo in bencinskih mešanic.

— Neznanega mrtveca se našli pred dobro 14 dnevi na Celjskem gradu v bližini Kamnoloma. Oblasti še zlaj niso ugotovile, kdo je bil mrtvec. Star je bil okrog 40 let, imel je kostanjeve lase, v zgornji čeljusti pa mu pa manjkal stire, v spodnji pa dva zoba. Na sebi je imel moder suknjič in kratke rjave usnjene hlače, zelenkasto sportno strajko in črne nizke cevje. Pri njem so našli rjavko aktovko, rjavko denarnico, usnjeno knjižico za legitimacijo in pistolo.

Nesreča. Včeraj so se pripetile številne nesreči v ljubljanskem bolniču po prepelji več ponosrečenje. Na Cankarjevem nabrežju je padla s koleso in se močno potolka po nogah 23letna Šilvija Bernarda Hiti. Ciril Mele, 32letni delavec iz Ljubljane je obstrelen na vratu. Uslužbenica vsečiljske knjižnice, 44letni Jakob Dolenc in Anton Dovič sta bila včeraj zapoleta pri prevažanju knjig v novo poslopje. Vozila sta se z avtomobilom, ki je prevažal knjige. Avtomobil je zadel ob neki drugi avtomobilu in uslužbenca sta bila ranjena po nogah in rokah. Vid Vidmar, 29letni hlapec iz Ig, je bil zaposlen pri prevažanju hladov. Ko je skušal pusti hlapec na vozni zvergi, se je veriga utrgala in hlapec so se zavilil nanj. Obletel je z lomljeno desno nogo in notranjimi poškodbami.

Nove cene benzina. Iz Rima poročajo: Zaradi večje uporabe špirita v bencinskih mešanicah je Korporacijsko ministrstvo določilo nove cene, ki veljajo od 1. septembra naprej. Cene čistega bencina in bencinskih mešanic so naslednje: V Gorilski, Tržaški, Videmski in Reški pokrajini za hektoliter čistega 543, za medanico B-A 543; v sodih za stot čistega 746.85, mešanice B-A 746.35; brez sodov za stot čistega 743.85, mešanice B-A 721.35. V Pulijski pokrajini: za hektoliter čistega 544, mešanice B-A 544; v sodih za stot čistega 748.20, mešanice B-A 725.70; brez sodov za stot čistega 745.70, mešanice B-A 722.70. V Ljubljanski pokrajini: za hektoliter čistega 408, v sodih za stot čistega 561.90; brez sodov za stot čistega 558.90. V Reški prosti coni: za hektoliter čistega 142.35, mešanice B-A 236.15; v sodih za stot čistega 198.96, mešanice B-A 216.70; brez sodov za stot čistega 195, mešanice B-A 217.70. V Ljubljani in Dalmaciji ni naprodaj bencinske mešanice. Na

v drugi polovici septembra. Kakor niso vsi meščani sadili krompirja hkrati, tako ga tudi ne bodo kopali ob istem času. Eden glavnih znakov za zrelost krompirja je suha krompirjevka. V splošnem velja, da ne kaže krompirja kopati, dokler je cima še zelenja, ker gomolji tedaj še vedno pridobivajo na škrobu. Suha cima je zanesljiv znak, da je krompir dozorel. Pri bolnem krompirju se pa cima posuši tudi prej, ko se gomolji še niso mogli povsem razviti. Ni napaka le, če izkopljemo nezrel krompir, ki se cez zimo ne drži dolgo, temveč ne smemo vselej pustiti krompirja predolgo v zemlji. Ce so krompirji napadli škodljivci, je najbolje, da ga izkopljemo čim prej, kajti dalj časa bomo oklevali, manj pridelka bo. Tudi ni pridobiljivo, če postimo krompir ležati dolgo v mokri zemlji, jesenske deževne tedne, čeprav še ni povsem dozorel, ker mnogo pridelka zgrijne. Zato je vseh boljje izkopati krompir prve tedne septembra, ko je še lepo vreme, kakor pozneje, ko težko dočakamo lepega dne. Najbolje je, da kmetje prodajajo drva malo cene, ker so lahko zadovoljni z izkupčkom, ko so izločeni prekupevalci.

Iz Ljubljane

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI	

<tbl_r cells="2" ix

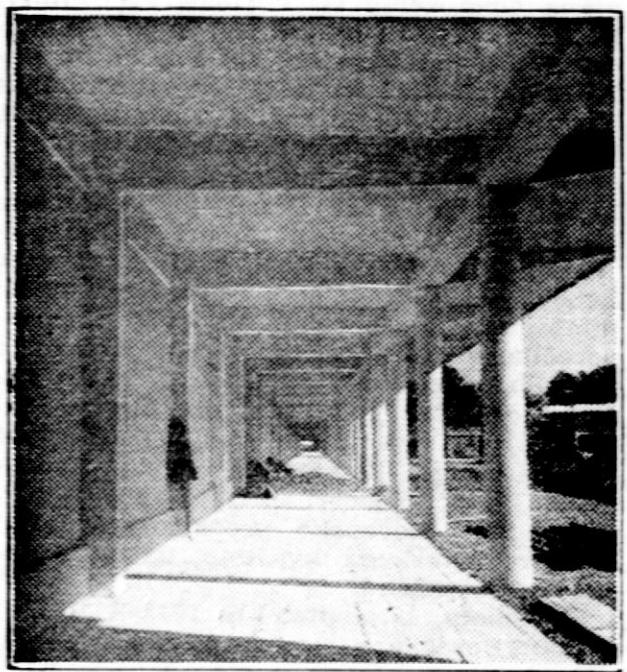
Krasno velesejmišče smo dobili

Vsa stavna dela so v glavnem končana — Preurejeno velesejmišče ima okrog 9200 m² pokritega prostora ali 1200 m² več od starega

Ljubljana, 11. septembra
Ljubljana se po ustanovitvi Ljubljanske pokrajine bogati z novimi pomembnimi pridobitvami, ki ji nudijo ugodne pogoje za njen nadaljnji razvoj. S posebnim zadostnem opozarjanju zlasti, da bo imela Ljubljana tudi poslet velesejem; dobila je celo krasno, temeljito preurejeno velesejmišče, ki bo lahko vzhorno služilo svojemu namenu. Velesejmišče je tako preurejeno, da ga skoraj ne prepozname, čeprav je lega glavnih paviljonov ostala nespremenjena.

MOGOCEN GLAVNI VHOD

Ze sam glavni vhod je zelo spremenjen, tako da mnogo bolj pristaja velikemu velesejmišču, kar pa je prej začasno na velesejmu, tako so imeli tudi vhodi značaj zaslilnosti. Lepote, arhitektoniske skladnosti in smotrosti prej nismo mogli iskati v velesejmiških postopijah. Velesejmišče je bilo le skupina več ali manj »kamufiranih« krak. Pri preurejevanju velesejmišča seveda nismo mogli prezreti tudi glavnega vhoda, zlasti še, ker so tudi na velesejmu prvi vtiči najmočnejši in odločilni. Glavni portal

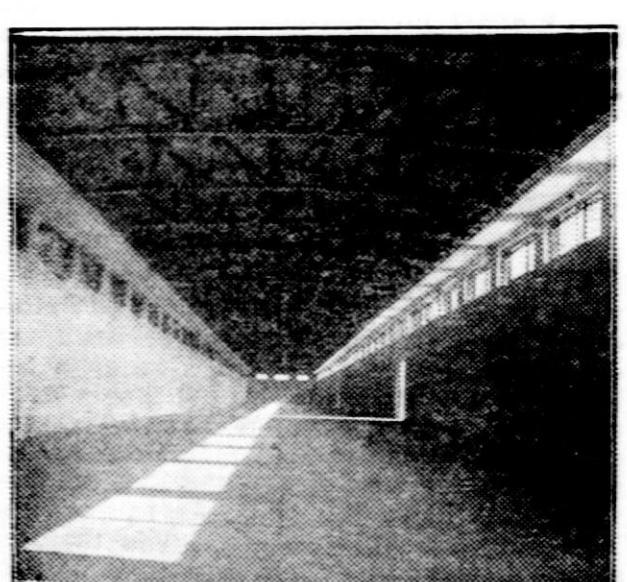

Pod pristreški ob glavnih paviljonih so tudi lepi razstavn prostori. — Sotto i tetti sporgenti dei principali padiglioni vi sono pure dei bei posteggi.

Ob Celovski cesti ima dvoje vrat. Srednj stebri med vrat, mastiven in visok, je težišče simetrične perspektive, ki se odpira na velesejmišče, ko se mu bližaš od Celovske ceste. Vrh stebra bodo še kronali emblemi. Letar je tudi drugi vhod na južni strani ob Lattemanovemu drevoredu. Obiskovalci bodo tam takoj stopili pod streho, čim bodo prejeli vstopnico; pred vhodom v veliko ročno sponi na stebrih betonska streha.

KAJ SE JE SPREMEMNILO

Sa ob prvem pogledu na velesejmišče sprevidimo, da je postal vse bolj široko potemno. Glavni paviljoni so višji in širi ed starih, a kar je glavno, mnogo daljši. Prej je bilo več manjših paviljonov, zdaj so pa namesto njih večji; tam, kjer sta bila prej dva paviljona ali celo trije, je zdaj samo eden. Sejmišče ni več tako razrgrano, porabljen je tudi prostor, ki je služil prej

Pogled v največjo velesejmsko dvorano. — Uno sguardo nella più grande sala del l'esposizione.

samo za prehode med posameznimi paviljoni in razstavne dvorane so mnogo večje, bolj zračne in svetlejše. Posebna novost preurejenih paviljonov so lepe kolonade, prostorni pristreški ali napolj odprtih razstavnih prostorov vzdolž glavnih paviljonov. Ti pristreški so tako široki, da bodo nudili redno tudi obiskovalce, ne le razstavljalcem. Tako bodo razstavljalci ves čas med

ogledom razstav pod streho. Dež je bo več zadrževal nikogar pri ogledu velesejma, kar je nedvomno velikega pomena. Znano je, da je bil prejšnje čase med slabim vremenskim na velesejmu slab obisk. Tejaj si obiskovalci ob slabem vremenu niso mogli ogledovati razstav v polodprtih prostorih na prostem, a tudi v zaprtih prostorih jih ni bilo mnogo, ker je bilo neprijetno prehajanje iz paviljona v paviljon. Ob nalihiv je bilo včasih velesejmišče celo poplavljeno in na prehodih so stale velike luže, ker zemljišče ni bilo kanalizirano, kar je posebno pomembna pridobitev.

ZUNANJE LICE

Stari paviljoni so bili arhitektonsko strašni, preurejeno velesejmišče nam pa nudi lepe perspektive. Projektant (arh. J. Mesar) je dosegel močne učinke zlasti s kolonadami vzdolž notranje strani paviljonov. Glavno pa je, da je zdaj slog glavnih paviljonov enoten in da pročelja dolgih poslopij nudijo vsemu prostoru lep okvir. Dozeno je ravnovejsie in človek nima več občutka, da je v džungli barak. Naglasiti pa je treba, da velesejmišče zdaj še ne nudi končnega lica, kakršnega bo imelo, ko ne bo več nobenega starega poslopja in ko bo že zazidana tudi velika koncertna dvorana.

Ugoden vtis napravijo tudi hodniki vzdolž glavnih paviljonov, dvignjeni za tri stopnice od zemljišča, in obrobljeni z okrasnimi gredicami. Na teh hodnikih bodo pešci tudi povsem varni pred vozili.

SE DVA NOVA PAVILJONA

Prejšnja leta so morali neprestano krapati na vseh koncih in krajin. Ne le, da je bilo treba neprestano popravljati stare paviljone, ne bila tudi vedno stiska za pokrite prostore. Zato so tudi postavili streho kot neke vrste velik šotor nasproti prehoda med paviljonom J in H. Da je bilo mnogo premalo prostora, se je izkazalo celo zdaj, ko so že stali veliki glavni paviljoni. Zato je dobil »šotor« solidne stene in novim paviljonom se je pridružilo še eno trdno poslopje, ki nima zgolj zasilnega značaja. Ta paviljon je približno 26 m dolg in 13 m širok. Posebno pozornost zasluži drugi novi paviljon, ki ga še zdaj — predvsem zaradi tega, ker je najbrž prva stavba pri nas, ki bo sezidana res v rekordnem času. Paviljon je bil potreben, da se bo razstave lahko udeležilo tudi slavito podjetje »Fiat«. Za razstavo izdelkov tege podjetja ni bilo več nobenega primernega razstavnega prostora. Velesejmska uprava je se potrdila, da bi preskrbela primeren prostor kljub zelo kratkemu roku. Treba je sezidati sedan razstavni paviljon z zazidano ploskvijo 420 kv. m v 21 dneh. Delati so začeli pred tednom in zdaj je poslopje že pokriti. Delajo noč in dan. Zidarska dela je prevzel podjetje Ang Battelino, ki je zdal tudi dve paviljone, tesarska pa teatarski mojster Pavčič. Stavno nadzorstvo ima ing. arh. J. Mesar. Kaže, da bo delo končano celo pred rokom.

GLAVNI PAVILJONI

Velesejmska poslopja bodo tudi poslej oznamenovati po abecednem redu. Tako je zdaj imenovan novi paviljon na levi strani glavnega vhoda (kjer je bil prej E), dolg 91 m, C in D. Čeprav je le ena, neprezidana razstavna dvorana, steže za dva objekta, glede na število oddelkov. Ta paviljon sega od glavnega vhoda do rotunde ob tivoljskem vhodu. Pri rotundi vstopimo v paviljon, ki

stoji vzdolž Lattemanovega drevoreda in ki je označen s črkami E, F in G. Velik je za tri prejšnje največje paviljone. To je največja dvorana v Ljubljani, saj je dolga približno 170 m. Notranja širina glavnih paviljonov znaša okrog 12 m, tako da ima ta dvorana približno 2000 kv. m površine. Višina razstavnih dvoran do strene konstrukcije znaša 6 m. Vzdolž Celovske ceste stoji še en velik paviljon. Razstavna dvorana skoraj 100 m dolga, je označena kot H in I. Cvetek si z zadovoljstvom ogleda te velike dvorane že same na sebi, ko so še prazne. Posebno učinkovita perspektiva se nudi v dvorani E—F—G. Zanimivi pogledi se bodo nudili zlasti med razstavo, ker bo vse blago razstavljeno po enotnih načrtih,

Učinkovito stebrisce vzdolžnih paviljonov. — Suggestive colonnades lungo i nuovi padiglioni.

tako da bo stene vseh kaj enotne. Posamezni razstavljalci bodo uredili svoje koje po arhitektonskih načrtih. Razstave bodo nudile s svojo vzorno ureditvijo in dekorativnimi elementi tudi estetski užitev.

OBRISI RAZSTAVE DOMACIH RAZSTAVLJALCEV

V dvorani H—J se nam že nekoliko kažejo obrisi razstave domaćih tvrdki. Mizarji že postavljajo predelne stene za koje. V dvorani so 53 joi, ki pa nihče razstavljajo v polodprtih prostorih. Arhitekt je marljivo na delu. Letos pa bo nihče razstavljajo brez načrta. Sieherna koja bo privlačevala obiskovalce že zaradi načrtnih ureditev. Tako lepin velesejmskih razstav v Ljubljani še nismo vidieli. Pri takšni smotri ureditvi bo prisla še tem bolj do izraza lepota novih razstavnih dvoran in kolonad ob glavnih paviljonih.

VSE ZASEDENO

Ljubljana je dobila res velemestno velesejmišče, kakršnega ni v bivši Jugoslaviji; velemestno po arhitektonski ureditvi in po razsežnosti. Velesejmišče ima okrog 9.200 kv. metrov pokritih prostorov, ali približno 1.200 kv. m vedno, kakor jih je imelo stare. Kijub temu bi lahko napolnil še mnogo več prostora. Vsi prostori so že dolgo zasedeni. Sedanja velesejmska prireditev bo res prava gospodarska manifestacija italijanskega gospodarstva v Ljubljanski pokrajini, ki je začela živeti novo gospodarsko življenje.

Z žabjimi kraki se je začelo

Luigi Galvani in Alessandro Volta — pionirja na polju električne energije

Začetki poznavanja električne, te zdaj tako mogočne in pomembne gonične sile, so bili kaj čudni. Prve poskuse z električnim tokom je moralno plačati mnogo žab z življem. Za žabe so se dotlej zanimali samo sladokusci, ki so jim dišala žabja stegneca kot posebna poslastica. Naenkrat so se pa jeli zanimati za žabe tudi učenjaki in sicer v zvezi z električnim tokom.

Luigi Aloisius Galvani je študiral najprej bogoslovje, potem pa medicin. Preko njegovega imena ne bo mogla zgodovina nikoli, če bo hotel obravnavati razvoj električne. Leta 1763 je postal Galvani profesor kirurgije in anatomije v Bolzoni. Nekje citamo, da je kuhal svoji bolni ženi dobro juho iz žabjih krakov. Pri tem je baje opazil, da so začeli žabji kraki drgeti, čim se jih je dotaknil z nožem. Zložena je bila celo pesem, proslavljajoča Galvanijevo

ženo, ki si je tako hote ali nehote pridobil velike zasluge za odkritje, s katerim se pričenja novo razdobje v zgodovini elektrike.

Točnejša razlagu nam pa pove, da je opazil Galvani drgetanje mrtvih žab pri njihovem raztelesenju. Njegov pomočnik ga je opozoril na to, da drgetajo mrtve žabe samo, če preskoči iskrivo na konduktoru. Torej je bilo jasno, da je elektrika neke v zvezi z drgetanjem žabjih krakov.

Galvani je nadaljeval poskuse, drgetanja žabjih krakov mu je pojasnil zlatinsko električno. Svoja doganjanja je skrbno zapisal in izdal v latinski razpravi »De viribus electricitatis in motu musculari commentarius« (1791).

Pozneje je hotel delati poskuse z žabami tudi z električno, ki je v ozračju in ki se med nevihlo sprosti v obliki strele. Obesil je žabo na medeninasto

ženo, ki si je tako hote ali nehote pridobil velike zasluge za odkritje, s katerim se pričenja novo razdobje v zgodovini elektrike.

Tocnejša razlagu nam pa pove, da je opazil Galvani drgetanje mrtvih žab pri njihovem raztelesenju. Njegov pomočnik ga je opozoril na to, da drgetajo mrtve žabe samo, če preskoči iskrivo na konduktoru. Torej je bilo jasno, da je elektrika neke v zvezi z drgetanjem žabjih krakov.

Galvani je nadaljeval poskuse, drgetanja žabjih krakov mu je pojasnil zlatinsko električno. Svoja doganjanja je skrbno zapisal in izdal v latinski razpravi »De viribus electricitatis in motu musculari commentarius« (1791).

Pozneje je hotel delati poskuse z žabami tudi z električno, ki je v ozračju in ki se med nevihlo sprosti v obliki strele. Obesil je žabo na medeninasto

ženo, ki si je tako hote ali nehote pridobil velike zasluge za odkritje, s katerim se pričenja novo razdobje v zgodovini elektrike.

Manzana je zardel od jeze.

Dragi moj, — je odgovoril Manzana, — mož velikega sveta, kakor sem jaz, se vedno iskreno veseli, če sreča ljudi svojega družabnega razreda.

Hvala za poklon, toda dovolite mi omeniti, da so napravili name vtič pravih pustolovcev. Ta dva starosti gospoda ninič na sebi niso aristokratskega, čeprav se delata, kakor da sta njevečja kavalirja in čeprav se delata, kakor da sta njevečja kavalirja in stuje ogledati si njune roke in noge. Ta mlađa dama je pa čisto navadna deklina...

Manzana je zardel od jeze.

Deklin! — je vzkliknil, — deklin señora Mariguita de Rosario! Znoredi ste, dragi moj! Pozna se vam, da niste srečavali v življenju mnogo dam velikega sveta.

To je možno, toda dovolj se spoznam na fiziognomije, da takoj vidim, s kom imam opraviti. Vi ste pa kratkomalo nasedli pustolovcem in...

Nisem izgovoril svojih misli do konca. Naenkrat mi je šinila v glavo nova misel.

— A demant! — sem vzkliknil. — Ali ga imate še pri sebi?

Manzana se je zaničljivo nasmehnil, vendar je pa posegel v žep svojega telovojna.

— Oh... oooh! — je vzkliknil. — To je strašno... Oni...

Planil sem nanj, ga zgrabil za rame in zakričal:

— Ukradli so vam ga, kaj ne...? Zdaj sva pa opravila. Najbrž ste se sporazumeli z njimi, sli...?

Hiro, hiro! Pohitiva za temi banditi in zagotavljam vas, da bom obračunal z vami, če jih ne izslediva, vi lovor, slepar grdi!

Vlak, ki je stal na postaji pet minut, se je bil že začel premikati. Skočila sva iz vagona in se jela prerivati skozi množico potnikov.

Potiskal sem Manzano pred seboj, da mi je delal pot.

V nevarnosti, da si zlomiva vrat, sva slednjič skočila na peron v veliko presenečenje kolodvorskih uslužencev. Obstala sva blizu vhoda v predor na koncu perona in moralna sva se vrniti, če sva hotela priti do izhoda s perona.

Tam sem hitro vprašal nekega usluženca, ki me je ospusto gledal:

— Dva starja gospoda in mlada dama so gotovo tu odšli s kolodvora. Morali ste jih videti.

— Ne vem, — je odgovoril usluženec počasni.

Stopite v informacijsko pisarno. Jaz pobiram tu vozne listke in se ne zmenim za potnike.

Spoznan sem, da od tega tepeca ne bom ničesar zvedel. Tako sem potisnil Manzano naprej. Mož ni

kliklico na železno ograjo. Dolgo ni opazil nič posebnega. Nekdo je pa opazil, da se mrtava žaba stresa, čim se dotakne kovinske ograje. Nadaljeval je poskuse in spoznal, da žabje mišice ob dotiku s kovinami zadrgata.

Galvanijeve poskuse in njegova razlagajo so vzbudili v znanstvenem svetu skoro večje zanimanje, kakor francoska revolucija. Vsaj učenec du Bois Raymond je zapisal, da se more vihar, ki so ga dvignili Galvanijeve poskuse v svetu fizikov, fiziologov in zdravnikov, primerjati samo s tistim, ki je zaviral takrat na evropskem političnem obzoru.

Za Galvanijeve poskuse se je zanimal tudi njegov rojak fizik Alessandro Volta. Njegovo ime je takrat že slovelo med učenjaki. Znan je bil zlasti po nekaterih aparatih, ki jih je sestavil tako po elektrofoni, električni pistoli itd. Pozneje je bil počakan na univerzu v Paviji. Volta se je prvotno strinjal z